СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 216. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 16-го жовтня 1942. — No. 216. Jersey City, N. J., Friday, October 16, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СТАН АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

ВАШИНҐТОН. — У звязку з внесеним перед конґрес законопроєктом про обниження віку військових новобранців в конґресі подавали свої думки на ту справу ріжні високопоставлені особи, серед них кількох найвищих ґенералів, як теж секретар війни Стимсон. Стимсон заявив, що тому, що розходяться неправдиві чутки про американську армію, він уважає за відповідне подати, що нині американська армія начисляє чотири міліони і 250 тисяч вояків. Наступного року та армія зросте до сім і пів міліона вояків, серед якого числа буде 2,200 в летунській службі, 3,300,000 сухопутнього війська і 2,000,000 в вишкільних кадрах. Стимсон далі говорив, що пересічно вік американських вояків є за старий. Нинішна війна вимагає великих фізичних зусиль і для того найкраще надаються молоді особи. Молодець 18 чи 19 літ далеко краще бється, ніж чоловік поверх 40 літ. Тому Стимсон домагається, щоб ухвалено закон про зниження поборового віку до 18 літ. Подібне говорив шеф американської армії, Ґен. Маршал. Він теж говорив, що молоді хлопці краще надаються до війни, ніж старші чоловіки. Також додавав, що в 1944 році армія буде ще більше зростати. Німеччина, Італія і Японія взявши разом матимуть більше війська навіть тоді, колиб американська армія зросла до сім і пів міліона вояків, говорив він. Тому подані числа не є сталі, вони правдоподібно будуть змінюватись, але в тому дусі, що будуть вищі, ніж тепер подані. Перед конґресом зізнавав також ґен. Герші, голова поборових бюр, і він, потвердивши вже сказане, додавав, що ще цього року перед Різдвом підуть до армії молоді хлопці і жонаті, що мають на удержанні лише жінок. Опісля буде мала перерва в поборі, а з весною наступного року піде решта жонатих. Пізніше в 1943 р. підуть і жонаті з дітьми, говорив він.

КАЖЕ, ЩО БОМБАРДУВАНЬ [illegible] БУДЕ.

ВАШИНҐТОН. — Директор бюра воєнної інформації, Елмер Дейвис, говорив, що він не вірить, щоб Гітлер відважився бомбардувати американські міста. Бо колиб навіть деяким його літакам вдалось продертись крізь оборонні повітряні лінії Америки й вони скинули бомби на американські міста, то це вийшлоб на гірше для Гітлера. Це спонукалоб американців до ще завзятішої праці.

ПРИГОТУВАННЯ ШПИТАЛІВ.

СЕЙНТ ЛУЇС. — Нововибраний предсідник товариства американських шпиталів проф. Джеймс Ґемилтон, заявив, що внаслідок браку шпитальної обслуги багато матерей що сподіваються дитини, мусітимуть родити в дома. Інші, що прийдуть до шпиталю не дістануть таких вигод як колись, себто не дістануть спеціяльних піклунок, хіба дійсно будуть хорі і цього їм буде потрібно для здоровля, а не для примхи, мовляв, її сусідка теж мала спеціяльну обслугу, то й вона мусить мати. Проф. Гемилтон також говорив, що архітекти виробляють для шпиталів пляни спеціяльних бараків, котрі будуть побудовані в хвилині, як би на американські міста налетіли ворожі бомбовики і їх збомбардували. В тих бараках містилосяб по тисячу осіб.

ОБІЗДКА АДМІРАЛА НИМИЦА.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Командант тихоокеанської американської фльоти, адмірал Нимиц, обїхав всі тамошні фронти і повернувши з поїздки дав вдовільну заяву. Він сказав, що фронти дуже добре держаться, люди в доброму настрою і мають подостатком піддержки з баз, так що на його думку Соломонські острови не лише будуть вдержані, але й посідання американських сил буде постійно поширюватись. Він говорив, що американські збройні сили завдають японцям дуже високі втрати і хоч ті втрати ще не змусили японців до втечі, але вони даються їм чимраз болючіше відчувати. Головно, говорив він, американські субмарини постійно обскубують японську транспортову і боєву фльоту.

ЗАКІНЧЕННЯ КОНВЕНЦІЇ А. Ф. П.

ТОРОНТО. — Американська Федерація Праці закінчила свою річну конвенцію. Під кінець нарад вона відкинула пропозицію, щоб американське орґанізоване робітництво створило спільний комітет з робітництвом Британії і Советів. Містголова А. Ф. П., Вол, заявив, що це смутне явище, що деякі люди в Америці так високо підносять геройство советських збройних сил, а промовчують геройство інших країв. Китай, наприклад, скорше боровся з наїздниками ніж Совети. Ухвалено розолюцію проти силуваного щадження. Президентом вибрано знов Вилйема Ґріна.

На конвенції вуглекопної юнії в Синсинаті, О. приявні ухвалили шестидневний тиждень праці, але з застереженням, що за шестий день платитимуть півтора раза.

Японці Висаджують Військо на Ґвадалканал

ВАШИНҐТОН. — Не звертаючи уваги на страти, японці далі штурмують Ґвадалканал і за всяку ціну хочуть вирвати американцям ті позиції, які ті здобули. Вони ніччю висадили більші скріплення на той остров, готуючись в той спосіб до загальної офензиви на американські позиції.

АМЕРИКАНСЬКІ СУБМАРИНИ ЗАТОПИЛИ ПЯТЬ ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНҐТОН. — Департамент фльоти подає, що в додатку до вже проголошених японських втрат, треба зарахувати затоплення другого тяжкого японського кружляка, довершеного американськими субмаринами, як теж затоплення двох середніх транспортових і двох помічних кораблів. Та, не звертаючи уваги на ті великі втрати японська сила біля Соломонських островів ще настільки велика, що вона здібна переводити дальшу офензиву, кажуть військові кола. — З китайських кол доносять, що з японських баз виїхала в напрямку полудня велика японська морська армада, в якій є сім панцирників найтяжчої ваги і відповідна скількість інших кораблів.

ВИЛКІ ГОВОРИВ З ПРЕЗИДЕНТОМ

ВАШИНҐТОН. — Вендел Вилкі мав півтораґодинну розмову з президентом Рузвелтом, підчас якої здавав йому звіт зо своєї поїздки по ріжних краях світу. По тій розмові Вилкі відразу зробив заяву журналістам, що зневажливі завваги пороблені деким на його заклик, щоб створити другий фронт, були неслушні, бо він свою думку опирав на погляді британських, американських і советських знавців, які теж були за негайне створення такого другого фронту. Автім, говорив він, чому він не мав би права висказувати в тій справі навіть своєї власної думки? Таж президент Рузвелт, Винстон Чорчил і Сталін також цивільні люди, а вони мають такий великий вплив на стратеґію, говорив Вилкі. Далі він говорив, що оглянувши все, він певний, що Обєднані Держави переможуть. Але не має він виробленого погляду на те, як довго та війна потриває. Він теж говорив, що советська армія видержить і не буде розбита.

ПАНІ РУЗВЕЛТОВА МАБУТЬ ПОЇДЕ ДО АНҐЛІЇ

ВАШИНҐТОН. — На пресовій конференції пані Рузвел заявила, що хотілаб поїхати до Анґлії, але лише в тім случаю, колиб та поїздка принесла якусь користь. Це покищо її мрія, про сповнення якої в теперішню хвилю вона не думає.

Не Буде Наразі Німецького Наступу на Близький Схід

СМИРНА (Туреччина) — Коли іде про Близький Схід, то можна сказати, що він не потребує журитись німецькою інвазією цеї осени, чи в часі наступної зими. А це тому, що виявилось, що німці забрали майже всі свої сили з островів на Еґейськім морі, а це з Лезбос, Хіос і Самос, а італійці зробили те саме з своїми військами, що розташовані на Додеканезьких островах. Залишено тільки малі поліційні відділи. Турецькі військові знавці з цього заключають, що Німеччина й Італія залишили наразі плян інвазії Близького Сходу.

СОВЄТИ ВІДПИРАЮТЬ УСІ ВОРОЖІ НАСТУПИ

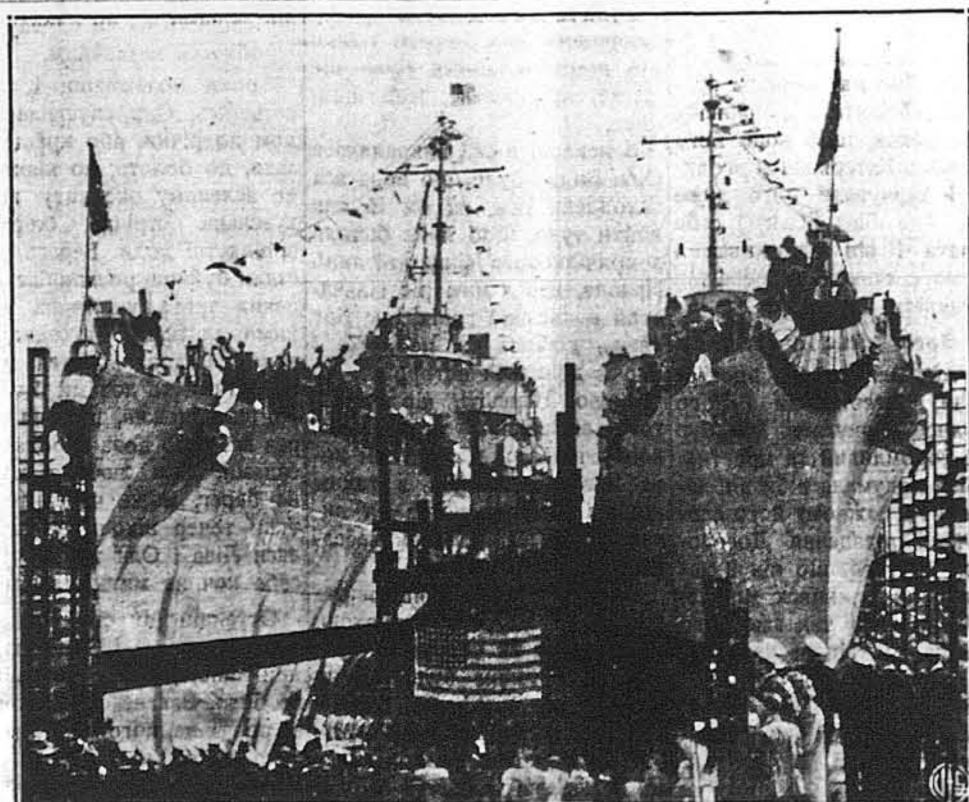
МОСКВА. — З советських комунікатів виходить, що змін на фронтах нема, та що советські війська не відступають, а задержують свої позиції, відпираючи многі німецькі танкові атаки. При тому мали знищити дві німецькі сотні, що оперували в середині міста Сталінграду.

„ОДИН ЗА СТАЛІНҐРАД, ДРУГИЙ ЗА УКРАЇНУ"

МОСКВА. — Юнайтед Прес подає за советським часописом „Правда" малюнки з боротьби в Сталінґраді. Між іншим описує боротьбу за посідання одного будинку на передмістю, а в тому, як советські вояки відкидають назад ґранати, кинені на них німцями, з окликами „Ось тут один за Сталінґрад, а той другий за Україну".

ЗНИЩИЛИ 66 ВОРОЖИХ ЛІТАКІВ ЗА 4 ДНІ

КАЇРО. — Британські Спітфаєрс знищили за чотири дні 66 літаків Держав Осі, що пробували бомбардувати Мальту.

ЩЕ ДВА. — Ще два нищителі для збільшення американської воєнної фльоти спущено оноді з федеральних доків на східному побережжі. Наліво корабель „Филип", направо „Реншо", які спущено в спільній церемонії. Ці корабельні варстати працюють від серпня бездоганно.

МІЖ БЕРЛІНОМ І РИМОМ УЖЕ ДІЙШЛО ДО ПОВАЖНИХ ТЕРТЬ

ЛОНДОН. — Невтральні кола, що вдержують звязок з Італією, переконані, що між Мусолінієм і Гітлєром дійшло вже до серіозних терть. Саме тому вибрався Гімлер, голова Ґестапо, до Італії, щоб провірити ситуацію і підготовити побачення Гітлєра з Мусолінієм для вигладження непорозумінь. Та найбільшу прикладають вагу до того, що в Італії підноситься сентимент зглядом Злучених Держав. З тим звязують заяву американського головного прокуратора, Френсиза Бидела, в справі американських італійців-негорожан, що від 19. грудня не будуть вважатись в Америці „ворожими чужинцями". Причиною згаданих непорозумінь має бути теж і те, що Німеччина хоче забрати під свою контролю Славонію і Хорватією та пристань Триест.

ХОРВАТИ БУНТУЮТЬСЯ ПРОТИ НОВОЇ ВЛАДИ.

БЕРН (Швайцарія). — Юґославські кола дістали відомість, що в Хорватії панує велике невдоволення з влади Анти Павелича. Встановлену ним поліцію, що складається з самих фашистів, нападають часто селяни, що зорґанізували для цього бойову частину з 4,000 повстанців, що боряться окремо від армії ґен. Дражи Мігайловича. Далі кажуть, що через те кабінет Павелича мав уступити, та що „пішов на відпочинок" Сладко Кватернік, командант і міністер оборони в кабінеті нової влади. Всі ті, що ставлять спротив, є прихильниками д-ра Мачека, відомого хорватського провідника. Далі кажеться, що на протязі вересня було в Хорватії 46 залізничих катастроф.

ГІМЛЄР ПРОВІРЮЄ ВІДНОСИНИ В ІТАЛІЇ.

БЕРН. — Гайнріх Гімлер, начальник німецького Ґестапо, відвідував через три дні свої відділи, що розташовані по ріжних містах Італії, як в Римі, Медиоляні, Турині, Ґенуї і Неаполю. Ціль його: провірити мораль італійського народу на передодні четвертої воєнної зими. Та виходить, що та мораль не дуже добра, коли з Німеччини надійшли нові відділи Ґестапо. Гімлєр мав теж побачення з Мусолінієм, Чіяном, міністром заграничних справ, як теж з іншими найвищими фашистськими провідниками.

ВЕЛИКА ЧИСТКА В НІМЕЦЬКІЙ АРМІЇ.

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — Те, що німецька команда не вспіла досі здобути Сталінґраду, є причиною радикальної чистки у верхівці цеї команди. Отже в першу чергу усунув Гітлєр полковника-ґенерала Франца Гальдера, начальника Оперативного Штабу. Його місце має заняти ґен. Альфред Йодль, спеціяльний військовий дорадник Гітлєра, австрієць, що є спосібний, але загонистий і без воєнного досвіду. Усунені теж такі славні німецькі ґенерали як фон Бок, фон Ліштт і фон Леб.

ЗАЧАВСЯ УПАДОК НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ...

СТОКГОЛЬМ. — Джордж Аксельзон, кореспондент часопису „Ню Йорк Таймс", подає, що йому сказав один визначний воєнний експерт таке: „занепад німецької армії уже зачався. Але він триватиме ще довго, найменше 12 місяців, тому хай ніхто не робить помилки, думаючи, що буде інакше; німці мають ще забагато ресурсів, щоб могло бути інакше".

СКЛАДАЄ ВИНУ НА ДУХОВЕНСТВО.

ЛОНДОН. — Як британці відносяться до релігії апатично, а так є, то це вина духовенства. Таке заявив Вилйєм Темпл, Кентерберійський архієпископ, найвище поставлена духовна особа в Анґлії. Він казав, що треба духовникам іти до людей, а не ждати, щоб вони приходили до них. Як теж радив їм не відправляти монотонно і без життя, але так, щоб вірні могли бути відправою захоплені.

БРИТАНІЯ ВИПОВНЯЄ ЗОБОВЯЗАННЯ ЩОДО РОСІЇ.

ЛОНДОН. — Ричард Кідстон Ло, заявив від імені уряду в палаті послів, що Британія виконує всі свої зобовязання, коли іде про Росію. Вона висилає точно й сумлінно, до чого зобовязалась. А коли щось з тих достав пропадає на морі, то за те не можна винувати Британії й казати, що вона не сповняє своїх зобовязань.

ВЖЕ НЕ „ЗА ФІРЕРА І БАТЬКІВЩИНУ".

ТОКГОЛЬМ. — Завважують, що при останніх повідомленнях про смерть ріжних визначних німецьких офіцирів нема давньої нотатки, що загинули „За фірера і батьківщину". Не було цього, наприклад, на оповістці про смерть майора-ґенерала Йоахіма фон Шляйніца, що згинув на східнім фронті. Також подають, що на полудні згинув підчас воєнних операцій ґенерал Ервін Мак. Ця остання вістка важна ще й з цього боку, що вона вказує, які важкі бої ведуться в Юґославії з повстанчою армією ґен. Дражи Мігайловича, бо виходить, що цей останній ґенерал згинув саме в боях з цею армією.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАПИСУЙМО ТИХ, ЩО ВІДДАЮТЬ СВОЄ ЖИТТЯ

Українські жертви, положені по стороні Обєднаних Держав в боротьбі з Державами Осі, зачинають прибирати щораз більші розміри. Особливо пізнати це в Канаді, де такі речі можна лекше провірити. Донедавна канадійсько-українські ґазети подавали більше про те, як українські хлопці відходять до війська, а тепер, тиждень за тижнем, появляються уже головно списки тих українських вояків, що пропали, зістали ранені ,чи відійшли на другий світ.

У нас в Злучених Державах, дещо тяжче з тими списками. Але буде лекше, коли ми всі самі подбаємо за це. А подбаємо тоді, коли кожна наша громада і кожна наша парохія буде почуватись до обовязку вести точні списи тих, що віддали своє життя в обороні нашого краю і тих ідей, що він їх заступає. Очевидно, що про це требаб подавати час від часу до наших ґазет, щоб все наше громадянство відчувало, що ми, американські українці, сповняємо наш громадянський обовязок з честю і достойно, як пристало на добрих американців.

Списку ось тих наших жертв, що з української крови, треба нам теж і на те, щоб виказувати, як це роблять інші народи, що теж і наша кров є в тій боротьбі, та що вона проливається між іншим і за те, щоб нашим кровним браттям і сестрам в Европі виборোти свободу і можливість жити в такий спосіб, як ми тут живемо.

Ми високо ставимо тих, що віддають своє життя в рядах Обєднаних Держав, щоб таким чином покінчити з агресорами і диктаторами в Европі. Шануємо за те навіть тих, що їх зачислюють до історичних ворогів українського народу. Але це не означає, що ми годимось, щоб ті, що є з Обєднаними Державами, використовували по вигрі своє положення на те, щоб знову загарбувати українські землі, а український нарід поневолити. Ось тому прийдеться у відповіднім часі нам, американським і канадійським українцям, добре дбати, щоб наново не повторилось з українськими землями те, що сталось з ними по першій світовій війні.

Ті, що є з української крови, а які звідси і з Канади ідуть тепер проливати кров, переконані свято, що їх кров не буде пролята намарно теж і в тому розумінню, що українського народу, з якого вони походять, не віддадуть по війні на поталу новому насильству. Віримо, що так і станеться. Але на всякий випадок, памятаючи за недавнє минуле, готуймось теж і до того, щоб боронити права українського народу на вільне життя. І то боронити теж і при допомозі тих, що тепер ідуть до боротьби з агресорами. Підчас такої оборони треба буде теж і імен тих американських і канадійських українців, що полягли за свободу і демократію і кращий лад у світі. Усіх їх треба зібрати, щоб разом з ними і тими, що вийдуть з війни живими, боротись підчас мира за те, щоб американські благородні засади перемогли теж і в практичному застосованню щодо України і українців.

І Демократія Має Свої Обовязки

Говорила стара французька пословиця, що шляхетство має свої обовязки, себто зобовязує робити річи, до яких є обовязаний не шляхтич. Цю пословицю пригадує завзята дебата, що розвелася в конгресі за поголовний податок, званий „пол текс".

Цей податок заведено в півдні нищі південних стейтів як вимогу права голосування, а виразною цілю його заведення й удержання було не допускати південних мурінів до виконування виборчого права, котре вони набули були автоматично по їх визволенні з рабства підчас громадянської війни у другій половині минулого століття. Закони ці проіснували десятки літ. Проти них писалося в ліберальних ґазетах північних стейтів, говорилося на політичних зборах партій на півночі, але на полудні ніхто не важився підносити голосу за скасованням таких законів.

Справу піднято одначе тепер, коли з полудневих стейтів пішли мурини служити масово в американську армію. Там вони побивалися всякого зрівнання з білими й між ними зовсім природно порушили й справу політичного упослідження в південних стейтах при помочі поголовного податку. Справа загострилася ще через те, що Злучені Держави підняли у своїй боротьбі проти Гітлерової пропаганди про вищість німецької раси, програму рівности людей, рас і народів. Мурини відчули відразу, що це було фарисейством, якби Злучені Держави говорили про рівність рас, а держали муринів у Злучених Державах на рівені нижчого. Вони зажадали скасовання заборон рівности.

Американське громадянство північних стейтів приплеснуло назагал цьому домаганні. У північній частині Злучених Держав могли проти рівности муринів виступати хіба люди, які самі вийшли з суспільних верстов, признаних за нижчі, і в своім почутті суспільної нижчости находять певну потіху в принижуванні інших, отже люди, про яких каже українська поговірка: „Не дай, Боже, з хлопа пана!"

Проти солідної лави північного громадянства станула так само солідною лавою південне громадянство. Для нього поголовний податок та виключення мурина від голосування є самозрозуміле зарядження. Що воно виглядає дивним північній людині, очевидно, але з цього ще не випливає, що воно не має оправдання. Багато річей на півдні видається дивними людям з півночі, і поголовний податок це одна з тих південних признак. Північна суспільність найкраще зробила би, якби вона до неї справи не мішалася. Вмішуванням у цю справу, північна суспільність нарушує свободу південних стейтів, ґарантовану конституцією. В цей власне спосіб ці власне зглядн політичної свободи, котрі північна суспільність уважає найкращим аргументом проти „виборчого податку", південна суспільність уважає найважнішим аргументом проти його касування ухвалою конгресу. Підчас коли люди з півночі добачують у „пол тексі" грубо диктаторське насильство білої раси над чорною, люди з півдня добачують у спробах його знесення грубо диктаторське насильство півночі над півднем.

Для людини, що знає історію Америки, це все аж надто добре нагадує давню боротьбу між південними й північними стейтами за питання рабства муринів. Для такої людини мусить бути дуже повчаючим, що нині, сто літ від тої першої дискусії в Америці ведеться друга дискусія, в котрій справа йде за панування білої раси над чорною й в котрій уживається зовсім тих самих аргументів.

Дискусія повчаюча ще й з інших боків. Вона розкрила знаменито суспільні настрої південного громадянства, як за англійською пословицею, миття шмаття розкриває, звідки походять на ньому плями. Південні стейтові ґубернатори говорили про північних конґресменів, що домагалися знесення поголовного податку, як про суспільних реформаторів, при чому вони говорили цю назву таким тоном, гейби вона була рівнозначна зо словом злочинець. Цим вони проявили себе найкращими назадниками, для яких уже сама думка про можливість якоїсь політичної зміни викликує мороз поза шкіру. Південні конґресмени добачували в заходах за скасування поголовного податку бажання того чорта во языцех, Конґресу Промислових Орґанізацій, завести в Америці диктатуру. Витягнено теж старий арґумент вдячности, котрим, як звісно, послуговується кожна пануюча ґрупа, коли принижена ґрупа виступає за обмеження влади й утиску; цим разом посли з Демократичної Партії казали своїм партійним товаришам з півночі: То така нам вдячність від вас за те, що ми на полудні голосуємо все збитою масою за Демократичну Партію?

При голосуванні в палаті репрезентантів за скасування закону заявилося 252 голоси, проти лише 84, але це всі просто голоси південних стейтів. Іншими словами, голосування ще раз відкрило давний розкол Злучених Держав по лінії, до якої сягало колись рабство муринів. Іншими словами, південні стейти ще далі готові годити в якийсь спосіб фільософію про рівність людей і народів з упослідженням чорних людей.

Закон одначе буде відай ухвалений силою голосів північних представників. Становить він зовсім льоґічний висновок з демократичної фільософії. Та це законодавство не буде приняте південним громадянством у такому дусі. Воно далі буде дивитися на панування білого над чорною людиною як на природне право білого. Навіть ті білі люди, які самі не мають досить маєтку, аби платити поголовний податок, будуть обороняти його, бо для ледащого білого чоловіка не велика потіха в його почутті особистої нижчости знати, що хтось стоїть в суспільности ще нижче нього.

Всеж таки, як закони про поголовні податки будуть скасовані, то це буде важний крок американської суспільности вперед. Закон цей передовсім зміє перед світом і перед американською совістю почуття політичного фарисейства. Це фарисейство витикали нам уже й націстичні й фашистівські пропаґандисти. Скасування поголовного податку відбере їм важний арґумент проти нас. Він переконає людей у цілому світі, що Америка справді щиро думає про рівність людей, народів і рас, коли про них говорить.

Що цей закон буде мати добрий наслідок на громадян чорної раси, про це нема найменшого сумніву. Він усуне з їх серця одно почуття кривди й дасть їм надію, що з часом будуть у подібний спосіб усунені й інші кривди. Це їх зробить кращими борцями за Америку й за Обєднані Держави.

На довшу мету такий закон мусить мати добрий наслідок навіть на південну суспільність. Він буде на неї ділати як вічна пригадка, що це, що вона вважає за святу справедливість, світ поза її парохією вважає грубою несправедливістю. Така свідомість мусить примусити принаймні думаючу її частину до застанови, від якої з часом може прийти до зміни становища.

ТЕРПІТИ ЗА ІДЕЮ

За кожну ідею треба нераз потерпіти. Хто вихвалює якусь ідею, коли все гаразд, але звиває під себе хвіст, як появиться яканебудь небезпека, той дає доказ слабого і не дуже гарного характеру. Чоловік повинен добирати свої ідеї і переконання уважно. Він повинен їх глибоко передумувати і набирати до них віри. Впевнившись, що вони добрі, він повинен твердо ставути біля них і не опускати їх навіть тоді, а властиво — головно тоді, коли тим ідеям грозить небезпека. За ідею треба боротись, для неї треба жертвувати труд, гріш і нераз життя. Колиж хтось в небезпеці опускає дану ідею і не хоче за неї ні трошка потерпіти, той дає доказ слабої душі. Такий чоловік не заслугує на повагу ні серед своїх, ні серед чужих, ні навіть серед ворогів даної ідеї.

Це ясне і ледви, чи хтось хотівби це оспорювати. Це готові потакнути навіть ті, що на кожному кроці зраджують дану ідею. Тому над тим тоді далі розводитись, а треба було наводити з дійсного життя приклади, в яких люди сильні характером обстоюють дану ідею, а слабі її опускають. Практичними прикладами, а не теоретичною дискусією можна булоб якслід ілюструвати сильний і слабий характер.

Але теоретичної дискусії потребує друга справа, звязана теж з терпінням за ідею. А саме, точнішого передискутування потребує питання — чи ми все обороняємо дану ідею, коли за неї терпимо? Чи вже само терпіння за якусь ідею означає, що ми її обороняємо? Чи те терпіння приносить користь тій ідеї, чи може навпаки, деколи може приносити шкоду?

Вже без ґрунтовнішої провірки можна на ті питання відповісти, що ні, не все потрібне терпіння для даної ідеї, не все те терпіння приносить користь, а навпаки штучно викликане терпіння нераз приносить шкоду. Нічим неоправдане і нікому непотрібне терпіння має хворобливий, патольоґічний, не геройський підклад.

Ідея, це немов жива істота. Вона любить людей, які шанують її, охороняють її перед шкідливими силами та творять для неї такі обставини, серед яких вона моглаб поростати в силу і проявлятись в життя. Колиж хтось не творить для неї нічого корисного, а навпаки, своїм нерозумом творить шкоду, а опісля за ту шкоду сам разом з ідеєю терпить, то та ідея дивиться на цього роду своїх „чемпіонів" із зневагою. Що із тих терпінь із тих сліз пролитих над даною ідеєю, коли вони ні трошка не причинились до створення кращих обставин для її розвитку? Хай би ці „чемпіони" і „мацохісти" свої терпіння звязували зо своїм нерозумом, а не з даною ідеєю. Тим сентиментальним шльоханням вони лише оскорблять дану ідею. Ідея любить борців, а не сентиментальних плачок.

В нашій суспільности нераз трапляються випадки безпотрібного „терпіння" за ідею. Себто такого терпіння, яке ні трошечки не причиняється до поправи відносин для розвитку даної ідеї, а навпаки, часто причиняється до погіршення відносин для її розвитку. Зробить нераз дехто щось таке, що нерозумно скомпромітує дану ідею і за те стягне на себе біду. Починається „терпіння": „Ах, я терплю для ідеї. Я характерний чоловік. Я не подамся, буду терпіти".

Якщоб те терпіння було спричинене ворогами ідеї, то воно булоб дійсно мужнє і характерне. Бо з ворогом якоїсь ідеї не можна йти на компроміс. З ним треба боротись і приймати від нього удари, терпіння. Але коли хтось до тої боротьби втягне постороннього чоловіка і то втягне так, що той стане до боротьби проти ідеї, по боці ворога, то таке „терпіння" не тільки не варт нічого, але воно є крайно шкідливе для цеї ідеї.

З тих теоретичних міркувань можна зробити певні практичні висновки для нас, в Америці. До війни, як Америка була в мирі і в повнім маєстаті своєї сили; коли не грозили їй ніякі зверхні вороги, ми, що приїхали сюди, прибрали її за свою нову батьківщину і дістали тут від неї всі права на рівні зо старими її громадянами — продовжали думати про тих наших братів, що ми їх залишили в старім краю, а котрі на своїй прадідній землі мали далеко менше прав, ніж ми, адоптовані громадяни Америки. Чисто з людяних причин, подібно, як це робили інші національности, ми пробували на свій лад подати нашим братам у старім краю поміч, на яку було нас стати. Це була гарна ідея, загально людська й згідна зо старою американською гуманітарною традицією.

З вибухом війни Америка зажадала від нас, як від своїх громадян, більшої участи в її воєнних зусилях й віддачі наших усіх трудів та жертв для її війни. Ми радо відгукуємося на цей заклик і цілим серцем, та всією фізичною енерґією працюємо і будемо працювати аж до повної перемоги. Та водночас ми не забуваємо за наших терплячих братів. Хоч війна це кровавий бизнес, але й водночас в ній діють найшляхотніші почування. З одного боку йде вбивання інших людей, але з другого — відбувається найвища посвята, посвята життя одних для інших. Війна, щоб довести її до успішного кінця, мусить дихати не лише холодною сталю, але й великими і вснесеними ідеалами.

Американські провідники найвиразніше говорять, що та війна ведеться не лише за фізичну цілість Америки, але і за високі ідеали, котрі мають запанувати по війні по цілім світі. Хіба щось дивного в тім, що ми пробуємо тут нагадувати, що ту справедливість

(Докінчення на стороні 3-тій)

НАДІЯ КИБАЛЬЧИЧ

Пропащі Сестри

(Повість).

16)

Але через кілька день цей настрій зник і вона зовсім забула свої літа та поводилася як і раніше. Тільки стала ще сердитіша і ще більше уїдалася в Олю та ґризла матір, „що виплодила цю нікчему".

Коли мати раз сказала, що слід би віддати Олю в ґімназію, Ліза зчинила такий крик, що не втихаючи тягся годин з десять: — „Не віддавали мене, не віддасьте і її. І так не здохне, хоч би її чорт узяв! Виплодили ви її на мою голову! Колиб не вона, усеб було інше"... і так далі, і так далі...

Майже нишком від старшої дочки Марія Олександровна сяк так вчила меншу, за котру ніколи не заступалася, хоч вже за неї серце не раз пекуче боліло, що як заступатися, то від цього буде не краще, а гірше.

Ліза ставала все лютішою і лютішою та такою жорстокою і безжалісною, що її ніхто не любив; навіть мати корилася їй не так вже з любови, як від того, що боялась її. Для людини, що звикла жити тільки для своєї краси та принади, старість — це смерть за життя. Зістаритись — це значить замуруватись живою і кінчати існування в невимовних муках. Поза власною красою і власним життям не було нічого — коли краса зникла, а власне життя не давало втіхи — то не було вже нічого.

Іноді в ночі Ліза прокидалася від жаху: а що, як вона ніколи не вийде заміж? І вона мала таке почуття, мов би летіла в безодню.

До неї був став залицятися не молодий учитель, котрий спокушався половиною батьківської спадщини, що належала їй. Аби мати привіз краще познайомитись з панною, він попрохав, щоб вони його харчували. Катериненки згодились і харчували його дуже добре. Але Ліза встигла себе показати і він одружився з багатою селянкою та переїхав хазяйнувати на її хутір.

На його місце приїхав інший, молоденький та простодушний; Катериненки і його згодились харчувати. Він був такий сором'язливий та простий, що Ліза подумала нібі він закоханий і в кожному його слові бачила признання. Договорилися до того, що він і сам не знав, як опинився зарученим Лізи, котра так вже його оберігала, що він не насмілювався нікуди й ходити. Бідний парубок не розуміючи, як же то він викрутиться з цеї справи, був у відчаю.

Він надумався і втік.

А той, що став на його місце, пішов харчуватися до Катериненків...

II.

Була друга година весняного сонячного дня. Дерево тільки що відцвіло. Листя було ще мягке, ярко зелене, мов шовкове.

З пекарні в сад викралалася Оля. Видно було, що вона вся захоплена тим, як би її так вийти туди, щоб її не бачили з причілкового вікна світлиці. Правда, перед ним ріс гільчастий волоський горіх, але Бог знає... дівчина аж побіліла і її очі дивилися осторожно та зляканo. Нарешті, після довгого вигляданя та вагання, вона спинилась в саді. Там вона лягла на ослоні з таким щирим почуттям, мов би визволилась від великої небезпеки. Аж тремтіла ще.

Олі було вже сімнацять років. Вона виросла стрункою, невеличкою та несміливо грацiйною. Її личко було кругле та рожеве, чорні очі сором'язливі, ніс кирпатенький, а коротенька верхня губа надавала їй наївний дитячий вираз.

Це було одно з тих дівочих личок, що поки дуже молоде, то здається надзвичайно принадним та гарнесеньким — о чей не зівведеш, але тільки воно починає тратити найпершу свіжість — як одразу вяне і робиться незначним.

Трохи полежавши і заспокоївшись, Оля спустилась садом до річки, або краще сказати, до болота, по якому, як по зеленому оксамиту, вилася вузенька стрічка блискучої сріблястої води. Береги поростали буйною рослинністю. Весіння трава уквітчана весняними квітками доходила до колін. Вздовж берега поміж очеретами та лозами була витоптана стежка, що йшла через все село поза городами та садами. Оля любила ходити на берег, може через те, що туди тепер ніколи не спускалася Ліза і Оля там почувала себе хоч на мить вільною.

Останній рік стежка на березі стала Олі надзвичайно принадною, якою ще ніколи не була. Власне, сама Оля ще не розуміла, чого воно так. Річ була в тім, що стежкою часто ходив фельдшер Омельченко, молодий та славний парубок, з яким познайомив її біля церкви монопольщик. Зустрічаючи його, Оля завсіди тікала, бо їй було його соромно, але їй було дуже гарно іноли глянути на нього так, щоб він не бачив.

Спускаючись у низ, вона за віттям не бачила, що по стежці хтось іде. Тільки вона дійшла до неї, як між лозою показався Омельченко. Вона трохи не крикнула і трохи не кинулася нагору тікати.

Вона була така гарнесенька на тлі зеленого віття, що Омельченко не міг одвести від неї очей, хоч він був парубок чемний і сам дуже сором'язливий.

— Добри-день! — не зараз згадав він, що треба привитатися.

Вона відповіла ледве чутним голосом.

Потім він хотів розпочати яку розмову, але не знав про віщо, тому знову вклонився і пішов далі.

(Дальше буде).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Як Американці Окупували Андреановські Острови

Минулого тижня департамент маринарки подав до відома, як розвідча служба американської армії промощувала дорогу до окупації Андреановських Островів. Розвідча експедиція складалася виключно з жителів Аляски і була під командою полковника Лоренса Кестнера. Це люди витривалі і призвичаєні відбувати довгі, тяжкі подорожі. Жителі Аляски взагалі є відомі з того, що вони, зівши кусок сухої риби, можуть відбувати піхотою довшу подорож ніх інші люди по добрім і смачнім обіді.

Офіційно, згадана розвідча служба носить назву передньої сторожі оборони Аляски, але всі, що знають склад цеї частини американської армії, називають її „Горлорізи Кестнера".

Як прийшов час на те, що американська армія має заняти Андреановські Острови, то впершу чергу вислано туди „горлорізів" Кестнера. Вони вибрались в ночі на бурхливе море і поплили в сторону Андреановських Островів маленькими лодками з гуми. Горлорізи не знали добре, яка там японська сила, але проте плили в сторону згаданих островів. Що буде, то буде. Полковник Кестнер є тої думки, що його хлопці становлять найвідважнішу частину американської армії. Він гордиться ними і каже, що „командоси" і „ренджері" навіть невмилися до його „горлорізів". Вони потраплять дати собі раду в найскрутнішім положенні, в день і в ночі, на морі й на суходолі. Його хлопці тверді, рішучі, витревалі і відважні. А сам полковник Кестнер також не йобудь. Він є старший офіцир американської армії, який живе на Алясці вже довгі літа і знає там, як кажуть, всі входи і виходи. Тому й не дивно, що йому віддано команду розвідчої експедиції на Андреановські Острови.

Подорож була трудна й небезпечна. Бурхливе море кидало лодками, як лушпиною з помаранчі, а дощ і мряка заступали їм дорогу і гальмували висідок. Правда, що під острови Кестнерові хлопці підплили невеличким вантажним кораблем, але тому, що на тих островах нема пристаней, то треба було до них діставатися в маленьких гумових лодках. Це забрало дуже багато часу, бо бурхливе море ніби змовилось з японцями і недавало розвідчій американській експедиції нагоди висісти на землю. Вона кружляла біля острова і японці кожної хвилі мали нагоду її затопити. Хлопці нервувалися і напирали, щоби висідати, або цан, або пропав. Командант експедиції Кестнер не знав, чи на острові є японські війська, але одної темної ночі дав приказ висідати на беріг. Було це велике ризико, бо Кестнер знав, що японці могли в день завважити на острові ворожі сили і знищити їх без ніякого більшого труду. Дотого на Андреановськім острові не було ніякої поживи для його жовнірів. Незважаючи на те все, полковник Кестнер висів з експедицією на беріг і почав розшукувати, деби найбезпечніше осістися, бо знав, що японці мають на острові Кіск свої бази і якби зауважали на Андреановських Островах сліди життя, то американській експедиції був би кінець. Заховавшись, Кестнерові хлопці смерком вибирались над море і шукали такого місця, в якім булоб найбезпечніше висадити на остров більшу кількість американського війська. Робили це перед припливом моря, яке пізніше заливало їхні сліди і японські повітряні розвідчики не могли знати, чи на острові є які живі люди, чи ні.

Перебувши на Андреановськім острові кілька днів і переконавшись, що там нема японського війська, американська експедиція почувалася свобідніше і почала шукати місця на будову аеродрому. Деякі члени експедиції робили по сорок миль денно, але почувалися добре, бо знали, що вони сповняють дуже важну і небезпечну місію. В короткім часі хлопці вишукали відповідне місце на авіяційну базу, на тимчасові касарні і взнали, де саме можна найбезпечніше висадити військо на беріг. Все зроблено дуже зручно і точно, бо як приїхав більший транспорт американської армії, то вона не мала жадних перешкод. Все було для неї відповідно приготоване і вона висіла на остров без ніяких перешкод.

Про точність розвідчої експедиції на Андреановський остров може посвідчити факт, що як туди прибули військові інжинірі, то вони спорудили там летунський майдан на протязі пятьох днів. А в тиждень пізніше, вони докінчили будову другого, ще більшого летунського майдану, для тяжких американських бомбовозів. Все те зроблено завдяки витривалості й умінню розвідчої експедиції підшукати відвідний терен.

Пізніше, як американська армія вже мала Андреановські Острови в своїх руках і, як було обявлено, що підготовчу роботу до окупації тих островів виконав розвідчий відділ полковника Кестнера, то до нього почали зголошуватись охотники в такому великому числі, що годі було їх усіх прийняти. Помічником полковника Кестнера є лютенент Роберт Томпсон з Мокесин в Монтані. Він також відзначився в експедиції і жде нагоди показати свою здібність в дійсних боях з ворогом. Члени американської експедиції невдоволені з того, що вони зробили на Андреановських Островах. Вони всі як один очікують того щасливого дня, в якім їх покличуть на боєвий фронт і скажуть громити ворога свободи і християнства.

Терпіти за Ідею

(Докінчення зо сторони 2-гої)

повинні дістати й наші брати по другому боці? Це не лише нічого дивного, але воно вповні зрозуміле. Інакше воно не може бути. Воно булоб дивним, якщоб ми того не робили.

Домагаючись прав для наших кривджених братів, ми не сміємо тратити з очей інтересу цього краю. Ми не сміємо ставити долі покривджених по тамтім боці понад тутешні інтереси. А не сміємо ми цього зробити вже хочби тому, що тим ми викличемо тут цілковито інше враження й озлобимо американську суспільну опінію. В остаточнім результаті ми не лише покажемо себе лихими американцями, але й зробимо медвежу прислугу для тих братів, за котрих ми впродовж довгих років побивались; медвежу прислугу для тої ідеї, для якої ми так довго працювали. Поступаючи в той спосіб, ми без ніякої користи для ідеї скривдимо себе і скривдимо саму ідею. Терпіння наше буде витрачене цілковито надурно, а навіть з великою шкодою для визвольних змагань українського народу. Український нарід потребує в Америці приятелів, а не ворогів. Хто тут зєднує йому приятелів, робить корисну роботу для нього. Хто творить тут для нього ворогів, є його ворогом, навіть коли сентиментально плаче, що „терпить для ідеї". Це всі мусять собі добре затямити і витягнути з цього належні висновки.

ГЕНЕРАЛ ЗИМА ПРИХОДИТЬ НА РОСІЙСЬКИЙ ФРОНТ. І знову націсти станули перед лютою російською зимою. Холоди вже навіщили гори Урал і підходять до боєвого фронту. Сніг уже впав у Кавказі. Карта показує наступ зими, з котрою німцям приходиться тепер боротися так само, як з червоною армією.

Німецький Голос Про Промову Гітлера

Нюйорський німецький щоденник „Ню Йоркер Штатс цайтунг" помістив свої завваги щодо останньої промови Гітлера. Вони такі, що вартують, щоб на них звернути увагу. Зміст статті є такий:

Остання промова Гітлера, виголошена в критичний момент глобальної війни, не принесла нічого нового. Дотепер бувало так, що в його промовах світ передбачав нові кроки його діянь і до певної міри вгадував, що саме в певнім часі Гітлер буде робити. Але з останньої його промови не можна собі виробити ясної думки. Вона мала оборонний характер. Мабуть це перша його промова, в якій він не виявив ніяких спекуляцій. Стоючи перед зимою четвертого року війни, той самий чоловік, що третього жовтня минулого року (також з нагоди отворення зимової збірки) говорив, що „Росія вже на лопатках" і, що вона вже „ніколи не встане", та що в нім (себто в 1942 році) „осягнено перемогу", тепер не міг нічого нового сказати; не міг обіцяти німецькому народови ні мира з перемогою, ні навіть важнішої воєнної акції зі сторони німецької воєнної машини... Його промова була отвертою заявою банкроцтва славної німецької воєнної стратегії. Блискавична війна нагло затупіла. Мусимо признатися, що слухаючи переднім промови Гебельса, Гітлер не зробив на нас ніякого враження. Він повторював те саме, що говорив його міністер пропаганди: „Ми ніколи, ніколи не скапітулюємо". Значить, що фірер зробився такий скромний як його адютанти.

Гітлер атакував в своїй промові президента Рузвелта і Чочила, а командантів алиянтських військ назвав „ідіотами" мабуть тому, що вони не хочуть відкрити карти, де саме буде отворений „другий фронт"...

Перлами в промові німецького канцлера були такі слова: „Ми воюємо за честь і за приличність з поганою і зрадливою коаліцією. Вона є найгіршим ворогом німецької нації". Якщо коаліція, з якою Гітлер воює, є погана і зрадлива, то як саме назвати „завше усміхненого" партнера Осі, що він з президентом Америки дипльоматичні розмови тоді, як його армія напала на американські землі?

Нам здається, що вище наведені слова з промови Гітлера були виголошені ним як жарт, щоби піднести настрій серед німецького народу.

Німецький нарід переживає дуже сумні часи. Надходить четверта зима війни, а провідники вже десятий раз апелюють до народу за поміччю. В націстичнім „раю" щось зле. Нарід нервується, а провідники стараються заспокоїти його словами. Гебельс взиває німців бути „чемнішими", а Гітлер у своїй останній промові хотів мабуть те сказати: „Будь терпеливий, німецький народе, не трать надії". От — і все.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Миссис Р. Г. Як подаєте імена і пишете по англійськи, то пишіть дуже виразно, бо інакше годі їх передавати українською мовою без помилок. Спис імен можнаб подавати, якщо взагалі треба це робити, доперва тоді, коли викінчено роботи. Памятаймо, що працювати для А. Ч. Хреста, чи купувати бонди і т. п. це нішо особливого, а тільки виконування звичайного громадянського обовязку.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

НОВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ. Лютенант летунства Ленс Вейд, котрий навчився літати на „старій скрині з машиною з мотоциклю", дістав недавно тому „хрест відзначеної служби" за свої подвиги в британськім летунськім корпусі. Він розбив 14 німецьких літаків в Африці.

КОНТРОЛЯ ГОТЕЛЕВИХ ЦІН

ВАШІНҐТОН. — Конгресовий комітет вніс перед палату представників законопроект, на основі котрого уряд матиме право контролювати не лише всі приватні мешкання, але також ціни на кімнати в готелях і ціни на промислові та бізнесові приміщення. На основі цього законопроекту кожне забудування в Злучених Державах Америки уляже контролі уряду й він матиме право сказати, скільки за винайом даного забудування можна жадати.

5,000 ЖИДІВСЬКИХ ДІТЕЙ ДО АМЕРИКИ.

ВІШІ. — Французький уряд згодився на пропозицію уряду Злучених Держав відіслати на протяг війни до Америки 5,000 жидівських дітей, головно сиріт.

ЧИ ПІЗНАЄТЕ СЕГО ЄЕРЖАНТА? —Цей сержант американської армії це відомий з атлетичної борні „гора не чоловік" Дін. Світлину знято підчас його відвідин в одному нюйорському клюбі.

Різдвяні Посилки Воякам

Департаменти пошти і війни звертають увагу загалу, що цього року треба робити завчасу різдвяні закупи, особливо, коли хто хоче обдарувати ними вояків. При цьому підкреслюють, що привіти й посилки з дому підтримують, краще ніж щонебудь інше, духа жовнірів, особливо тих, що служать далеко за морями.

Різдвяні дарунки за море треба посилати не пізніше як 1-го листопада, щоб вони досягли адресатів ще перед святами. Посилки для жовнірів, що відбувають вишкіл у таборах в Америці, можна надавати на пошту пізніше, але не завадить поспішитись теж і з ними. Вислані перед кінцем листопада дарунки досягнуть їх ще на свята навіть тоді, коли б у міжчасі їх перенесено на котрийсь заморський фронт.

Щоб забезпечити негайну пересилку й доставу різдвяних дарунків, поштовий і воєнний департаменти видали такі правила, як їх пакувати й адресувати:

На пакунку написати вираз но „Різдвяна Посилка" — "Christmas Parcel".

Хоч один пакунок може важити до 11 фунтів, армійські і фльотні власти просять, щоб посилаючі добровільно обмежували вагу пакунків до 6 фунтів.

Щодо величини, то найзручніші пакунки такі, як коробки на черевики: довжина їх звичайно виносить 18 цалів, ширина 6 цалів, висота теж 6 цалів.

Той самий надавець не сміє післати більше як одну посилку тижнево до того самого жовніра.

Дарунки треба безпечно запакувати у сильні коробки і тривалий папір. При цьому не треба забувати, що посилки підлягають цензурі, та що їх опакування мусить бути таке, щоб легко було провірити, що є в пакунку. Тому на пакунках не вільно вживати різдвяних наліпок.

Коли в пакунку посилається мішані предмети, такі, як цукорки, мило, прибори до чепурення і т. п., тоді треба їх тісно запакувати, щоб при пересилці не розсипались і не ушкодили, чи то один предмет другий, чи цілу посилку або опакування. Гострі предмети, такі, як ножики, ножиці, бритви чи вістря до голення, повинні мати свої гострі кінці чи вістря забезпечені. Цукорки в тонких паперових коробках треба посилати у деревляних, металевих чи грубих паперових пачках. В пакунок можна класти запечатані пакуночки з цукорками, тютюном, сигарами чи туалетними приборами і це не змінить поштової клясифікації посилки.

В ніякому разі не вільно посилати алькогольних напитків, запальних предметів, таких, як сірники чи плин до запальничок, отруї, або такі хемікалії, що можуть заподіяти смерть, попарення, або можуть ушкодити посилку. Запальнички вільно посилати, але без плину. Також заборонені предмети, які швидко псуються.

Гроші посилати переказами (моні ордер), а не в пакунку.

Дуже вказаним є, щоб цінніші посилки асекурувати.

Посилки мусять бути оплачені згідно з поштовими приписами. Пакунки, в яких є тільки книжки, коли їх вишлеться згідно з існуючими приписами, коштують тільки 3 центи від фунта.

На пакунку можна написати „Веселих Свят" чи "Merry Christmas", але тільки так, щоб це не замазувало адреси. Такий привіт можна вложити на карточці до пакунка. На книжці дозволено написати кілька слів звичайної присвяти.

Пакунки до жовнірів армії за морем треба адресувати так, щоб окрім імені посилаючого в горішньому лівому куті було подане імя, ранґа, армійський номер, частина, відділ і номер воєнної пошти адресата, а теж пошта, через яку пакунок посилається.

На посилках морякам, окрім імені й адреси посилаючого, має бути подане імя, ранґа або ступінь адресата, фльотна частина або корабель, на якому він служить і теж пошта, через яку посилається пакунок.

На посилках до вояків Корпусу Морської Піхоти, після адреси, яку треба написати, так як подано вище, треба додати: USMC, U. S. MARINE CORPS UNIT No......., c/o Postmaster, New York, N. Y., or Postmaster, San Francisco, Cal.

Коли адресат відїхав зі своєю частиною чи кораблем з місцевости, куди заадресовано посилку, військові і морські власти пішлють її за ним, без ніякої доплати.

Загальна Рада — ФЛІС.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЕМПБЕЛ, О.

Помагають акції А. Ч. Хреста.

Американсько - Український Клюб Червоного Хреста розпочав шиття для А. Ч. Хреста, щоб ще й таким чином допомогти нашим воякам на фронті. Наразі маємо вісім українських жінок, а надіємось, що буде їх більше.

ЧИ ЛЮДСЬКІ ЗДІБНОСТИ ВРОДЖЕНІ, ЧИ НАБУТІ

Американський учений Толмен досліджував справу спадщинних здібностей на щурах, при помочі так званого „лябіринту". До клітки, що в її середині покладено мясо, вводять голодного щура, але до цього мяса веде ціла низка поплутаних доріг (з грецька: „лябіринт"), в яких щур легко заблукається й, замісць дійти до мяса, вертається назад до входу. Толмен перевірив досліди з 82 щурами й вибрав зпоміж них 9 самців і 9 самиць, що навчилися найшвидше находити властиву дорогу в лябіринті. Тих щурів він спарував і діждався від них потомства. Те саме зробив він із 18 найменше здібними щурами. З потомством одних і других щурів перевів він ізнову досвід у лябіринті. І показалося, що потомство здібних щурів лекше дає собі раду в лябіринті, ніж менше здібних.

Подібно воно буває і з людьми. Славний учений Гальтон переводив досліди над предками й потомками визначних людей і ствердив, що на 100 визначних людей 31 із них мало визначних батьків, 17 — визначних дідів, а тільки 3 — визначних прадідів. На 100 визначних людей припадало пересічно 48 визначних синів, 14 внуків, і тільки 9 визначних правнуків. На основі цього Гальтон дійшов до висновку, що дитина дістає у спадщині половину своїх душевних прикмет від батьків, четвертину від дідів, одну восьмину від прадідів і т. д.

Свою вдачу дістає людина в спадщині по батьках, а життя може тільки посилати й розвинути деякі прикмети цієї вдачі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбудуться в неділю, 18. жовтня, в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо членів і членкиць прийти на збори, бо є важні справи до полагодження і заплатити свої вкладки. Довгуючі члени, коли не заплатять свого довгу, будуть суспендовані. Просимо привести своїх знайомих, щоби ще сего року вписати в члени У. Н. Союзу і Тов. Січ. — Т. Наконечний, секр., 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 654. На скалах.

THE BOAT HAD OVERTURNED ON A PARTLY SUBMERGED REEF. THE PASSENGERS SCRAMBLED TO A SAFE FOOTING.

Лодка, вдаривши підводну скалу, перевернулась. Люди попадали в воду, але на їх щастя ногами натрапили на твердий грунт.

AS TARZAN SEIZED HELPLESS PETER EGALIS, HE SHOUTED; "HOLD THE BOAT! SAVE THE SUPPLIES!" TOO LATE.

Тарзан вхопив тяжко раненого Еґаліса і почав витягати його на безпечне місце. Та водночас він не губив з очей інших справ.

A WAVE STRUCK. BOAT AND BOXES WERE SWEPT AWAY INTO THE DARKNESS.

„Держіть лодку, рятуйте засоби!" кричав він до інших, але запізно. Велика хвиля вдарила лодку з такою силою, що всі пачки в ній порозкакувались і зникли.

NOW THE LUCKLESS BAND WAS STRANDED ON THIS BARREN "PIN POINT" IN A LIMITLESS SEA!

А тепер всі нещасливці скупчились на маленькім шпилі підземної скали, серед ночи і серед грізного розбурханого моря.